

Miként ébredjek? Miért virrasszak?

Lits Levente

DOI: 10.14267/VILPOL2023.02.16

Széljegyzet Szabó Dorottya: „Miért csináljam” című cikkéhez

Az ember legalább annyira a történelemszülte non bináris, infrapolitikai szerepkonstelláció, mint amennyire magát teremtő felfogás. És minthogy céljaink semmik és mozgalmaink mindazok, amik igazán kell, hogy legyünk, nem tekinthetünk el a történelemben megformálódó tudat spirituális, abszolút, politikai jelenlététől. Mindezen megfontolások felismerése végett Szabó (2023) meglátása egyértelmű az értelmiséget vezető folytonosság/menedzsment hiányát firtatva: Vajon fel kell-e ébrednünk és ha igen, képesek-e kortársaink közvetíteni ennek útját és módját? (Cikkem szerkezete a Lits Benedekkel közösen írt és most megjelenő „A gazdaság megváltozott, a gazdaság megváltoztatott” című tanulmányunk pár kérdésesnek ítélt megfogalmazása mentén halad.)

„alkotóként a politikai gazdaságtan birodalmában”

A teleológia eszköz a miként-reagálás egyértelműségére, ahogyan a politikai gazdaságtan is végső soron a felemelkedést hivatott közvetíteni. Kettőben áll: áll a szépség ritmusában és a szellemi munka igazságában. Ez utóbbit szigorúan értsük a következők szerint. Jamesonnál az esztétika és a gazdaságtan kettősségben áll, mint forma és szubsztancia párhuzamos mozgásainak elemzői. Dichotómia is, mint Adorno és Benjamin alkotók birodalma és Marx politikai gazdaságtana. Ez a megfogalmazás ezt vetíti ki egy diagram kompozíciójára hitet téve a kettő helyes egységben történő felfoghatóságában, felforgathatóságában. Visszautalva Szabó cikkére és az előbbi felvetésekre, az ébredés a megismerés egyénien történelmi degenerációja, ami nem a Minőség kistestvérségét kell, hogy jelentse a Mennyiségre nézve, hanem annak emberi lehetőségét, hogy közvetítve legyen felénk az időben egyedüli, a felemelkedésre tekintés. Lukács György ezt úgy fogalmazta meg, mint második közvetlenség, „amellyel minden igazi műalkotás az ember felé fordul.” Később azt is elmondja, mely esetünkben különös értéket kölcsönöz a második közvetlenség kutatásának, „Így emeli fel az embereket a művészi forma.” (Lukács, 1965) Tehát csinálni szükségszerű, az ébredésnek pedig egy módja van és ez az alkotás a politikai gazdaságtan birodalmában.

„a béke és a jogállamiság művészeti modellje”

Hogy az értelmiségpolitikai felvetés se maradjon el, feltennék egy kérdést a számtalan leágazás mellett. Mit jelent ez (mármint az alkotás lehetősége) a tudat társadalmasításának mimikájára nézve? Visszatérve azonban egy konkrét következményt is szemügyre vennék, ami a második fogalommagyarázathoz is tartozik részint, ez személy szerint azon keresztény elgondolás végigvitele, mely gyakorlati elméleti megközelítést kínál, mikor a felemelkedő embert az egész világ felemelésének látja analógiában az elbukás lerántó természetével szemben. Itt térnek vissza arra a megelőlegezett megállapításomra, mely során az esztétika és a politikai gazdaságtan rendszerének egységét feltételeztem. Hiszen ama megfontolásból következik, mely a

felemelkedést és az időt látja meg az 5 másodpercben. (Ez utalás egy korábbi cikkemre. Lits, 2022) Ezért kell azt gondolni, hogy minden gazdasági modell, mint írtam művészeti modell, hiszen „A felemelkedés törvényszerűségébe vetett hit hívta életre magát a politikai gazdaságtant.”

„Miért csináljam?”

Ezt értve a művészi formára is, konklúzióm abban áll, hogy minden ember, aki a kultúrát követi, felemeli a társadalmat, és minden ember, aki kerüli a művészi forma közvetlenségét, önmagában hordozza a válságot. Hogy miért érdemes csinálni? A megismerés és a felemelkedés törvényszerűségének szükségességéből. Hogy miként érdemes ébredni? A virrasztással párhuzamosan, ahogyan a művészet is ébren tart és a forma is kifejezi a hiány lezárulását. Ekképp mintha az ébrenléthez kötötték volna a nyitvatartást és mintha a zárás az éberségünk hiányát jelezné.

Irodalomjegyzék:

Lits L. (2022). A felemelkedés törvényszerűsége – ÚjMűvészet. [online] ÚjMűvészet. Available at: <https://ujmuveszet.hu/labor/a-felemelkedes-torvenyszerusege/> [Accessed 1 Mar. 2023].

Lukács, Gy. (1965). Az esztétikum sajátossága 1. Magvető Kiadó

Szabó D. (2023). „Miért csináljam?” – Magyar Közgazdasági Társaság – Fejlődésgazdaságtani Szakosztály. [online] [Fejlodesgazdasagtan.hu](https://fejlodesgazdasagtan.hu). Available at: <https://fejlodesgazdasagtan.hu/2023/02/23/miert-csinaljam/> [Accessed 1 Mar. 2023].